

elżbieta wiater

tomasz rojek op

WYPISZ WYMALUJ

święci dominikańscy

w|drodze
⌘

WYPISZ WYMALUJ

święci dominikańscy

elżbieta wiater

tomasz rojek op

WYPISZ WYMALUJ

święci dominikańscy

w|drodze

© Copyright by Elżbieta Wiater, 2016

© Copyright for this edition by Wydawnictwo W drodze, 2016

Redaktor

Agnieszka Czapczyk

Projekt okładki i stron tytułowych, ilustracje

Tomasz Rojek OP

Redakcja techniczna i opracowanie okładki

Justyna Nowaczyk

ISBN 978-83-7906-106-8

Wydawnictwo Polskiej Prowincji Dominikanów W drodze sp. z o.o.

Wydanie I, 2016

ul. Kościuszki 99, 61-716 Poznań

tel. 61 852 39 62, faks 61 850 17 82

www.wdrodze.pl sprzedaz@wdrodze.pl

WSTĘP

Choć dominikanie nie są zbyt gorliwi w dążeniu do kanonizacji sióstr i braci umierających w opinii świętości, to przez osiemset lat istnienia zakonu zebrał się całkiem spory tłumek osób wyniesionych na ołtarze, nie da się ich więc rozpoznać jedynie po gustomym biało-czarnym habicie. Ponadto do grona oficjalnych mieszkańców nieba pochodzących z rodziny dominikańskiej należą nie tylko mniszki i bracia. Dlatego potrzebne są atrybuty – coś, co jej lub jemu towarzyszy, ewentualnie tkwi w ciele.

Zapraszam na wspólne oglądanie rodzinnego albumu świętych i błogosławionych z Zakonu Kaznodziejskiego. Książka ta nie jest wyborem z żywotów świętych, bliżej jej do zbioru anegdot, zwanych inaczej legendami, bo to im właśnie większość beatyfikowanych i kanonizowanych zawdzięcza swoje atrybuty. Dla tych, którzy chcieliby dowiedzieć się czegoś więcej o opisanych tu bohaterach, do niemal każdego tekstu dołączyłam tytuły książek, po które warto sięgnąć, by znaleźć obszerniejsze informacje na temat zaprezentowanej osoby.

Mam nadzieję, że obejrzenie tego albumu pozwoli wam z łatwością rozpoznać różne postacie, kiedy będziecie zwiedzać dominikańskie – i nie tylko – kościoły. A gdy spotkamy się po lepszej stronie rzeczywistości, od razu będziecie wiedzieli, kto was wita.

Elżbieta Wiater

BŁOGOSŁAWIONA OD WINA I JEJ BŁOGOSŁAWIONY SYN BŁ. JOANNA D'AZA (Z AZY), BŁ. MANES

Większość spisów dominikańskich świętych wcale nie zaczyna się od św. Dominika. To skutek uboczny tego, że nie jest on jedyną osobą w swojej rodzinie, która została wyniesiona na ołtarze. Oprócz założyciela dominikanów trafili tam jeszcze jego matka, Joanna, i brat Manes.

Trzech wyświęconych

Według tradycji Joanna pochodziła z rodu Azów i urodziła swojemu mężowi, Feliksowi, co najmniej czworo dzieci – nieznaną z imienia córkę i trzech synów: Antoniego, Manesa i Dominika. Każdy z nich przyjął święcenia, najmłodszy założył zakon, a średni do niego wstąpił.

Niewiele o niej wiemy poza tym, że musiała być kobietą pobożną, hojną wobec ubogich i mającą rękę do rozmnażania dobrego wina, które to cechy odziedziczyli także synowie. Wniosek o pobożności wynika z zachowanego w tradycji przekazu o śnie, w którym Bóg objawił Joannie, że jej najmłodszy syn zapali świat głoszeniem ewangelii. Z pobożności także musiało wypływać to, że będąc w ciąży z najmłodszym dzieckiem, udała się z pielgrzymką do Silos, do grobu św. Dominka, ale benedyktyna, który w XI wieku zreformował tamtejszy klasztor czarnych mnichów. Zapewne prosiła o zdrowie i szczęśliwy poród, a nocując tam po trudach pielgrzymki, miała zobaczyć we śnie patrona sanktuarium, który jej przepowiedział, że urodzi świętego. Nie ma to jak wyśniona kariera dla potomka.

Beczulka i szantaż emocjonalny

Druga legenda o życiu Joanny dotyczy jej hojności wobec ubogich. Kiedyś w jałmużniczym zapędie podzieliła się z potrzebującymi beczulką wina z mężowych zapasów, bo wiedziała, że oprócz chleba do nasycenia żołądków potrzebują czegoś do rozweselenia serca. Uradowani ubodzy tak głośno wychwalali dobroć dawczyni oraz otrzymanego trunku, że dotarło to do uszu wracającego z podróży Feliksa. Ten, z lekka zdenerwowany, dotarłszy do domu nakazał swojej pani, by i jemu, i przybyłym z nim gościom podała tego nektaru. Joanna wiedziała, że wina już nie ma, zeszła jednak do piwniczki i padła na kolana, błagając Boga o zmiłowanie ze względu na świętość jej syna. W końcu i wstyd przed gośćmi, i awantura

rodzinna – rzecz mało przyjemna. Bóg okazał zrozumienie – z pustej beczki popłynęło wino, do tego w odpowiedniej ilości i jakości.

Jeden kielich na ponad setkę

Podobny cud przypisuje się, a dokładnie robi to bł. Cecylia, św. Dominikowi. Otóż miał on zwyczaj, jako odpowiedzialny za formację mniszek z klasztoru przy kościele św. Sykstusa, przychodzenia do nich z konferencjami. Pewnego dnia długo się nie pojawiał, więc siostry, zmęczone, odmówiły modlitwy i poszły spać. Nie zdążyły zasnąć, bo rozległ się dzwonek oznajmiający przybycie ojca Dominika. Mniszki zeszły do rozmównicy,

wysłuchały konferencji i opowieści o świeżo pozyskanych przez założyciela powołaniach, po czym święty przyjrzał się uważnie zebranym i oznajmił, że przydałoby się coś na orzeźwienie. Polecił jednemu z braci, by nalał po brzeg wina do pucharu, pobłogosławił go, po czym z tego kielicha pili i bracia, i siostry, a na koniec był on nadal pełny, choć każdy pił, ile chciał. Dodajmy, że samych sióstr było ponad sto, przynajmniej według Cecylii.

Starszy brat

A skoro o mniszkach mowa, to warto wspomnieć i o Manesie. O nim wiemy równie mało, co o Joannie. W aktach zachowały się świadectwa, że był „mężem świętym i rozmodlonym, łagodnym, pokornym, wesołym i miłosiernym”. Pomagał przy fundacji klasztoru kaznodziejów w Paryżu, a potem młodszy brat wyznaczył go na kapelana sióstr w Madrycie. Tam też zmarł po szesnastu latach posługi. A jako że kobiety są pamiętliwe, wspomnienie o jego świętości dochowało się do XIX wieku, kiedy to zatwierdzono jego kult.

Matka z psem i pochodnią

Błogosławioną Joannę najłatwiej rozpoznać po synu lub synach, zwykle przedstawianych w wieku zdecydowanie nieletnim, a gdzieś w dole przemyka pies z pochodnią w pysku. Matka wskazuje chłopcom niebo lub krzyż, jednoznacznie sugerując jedynie słuszny kierunek pragnień. Niekiedy w rękę lub na kolanach trzyma otwartą księgę, w której możemy się domyślać Ewangelii.

Manes nie wybija się szczególnie z dominikańskiego tła, jeśli chodzi o atrybuty – ma habit, w ręku trzyma różaniec, czasem lilię.

— — —

Atrybuty bł. Joanny d'Aza: strój świecki, jeden lub dwóch synów, gest wskazujący na niebo lub krzyż, pies z pochodnią.

Dzień wspomnienia*: 2 sierpnia.

Atrybuty bł. Manesa: habit, różaniec, lilia.

Dzień wspomnienia: 30 lipca lub 18 sierpnia.

Zob. więcej: J. Salij, *Legends dominikańskie*, W drodze, Poznań 2016.

—

*Dni wspomnienia świętych za: *Liturgia godzin. Teksty własne Zakonu Kameduńskiego*, Kraków 2010.

| SPIS TREŚCI

Wstęp 5

Błogosławiona od wina i jej błogosławiony syn 7
bł. Joanna d'Aza (z Azy), bł. Manes

Pies i gwiazda 13
św. Dominik z Caleruegi

Świetlny miecz 19
św. Jacek Odrowąż

Kula i krzyż 25
bł. Czesław Odrowąż

Człowiek z mieczem w głowie 31
św. Piotr z Werony

Brat z nutką karmelu 37
bł. Reginald z Orleanu

Mistrz mnożenia i korespondencji 43
bł. Jordan z Saksonii

Dominikańska żeńska trójca 47
bł. Diana z Andalò z towarzyszkami

Czy prawnik może zostać świętym? 53
św. Rajmund z Penyafort

Łagodny terrorysta 59

bł. Humbert z Romans

Kobieta z tarczą 65

św. Zdzisława z Moraw (z Lemberku, Czeska, Berka)

Biskup trep 71

św. Albert Wielki

Potężny mędrzec 77

św. Tomasz z Akwinu

Mniszka wędrowniczka 83

bł. Ingrida Szwedzka

Perłą w najeźdźcę 87

św. Małgorzata Węgierska

Dziewica z Dzieciątkiem 93

św. Agnieszka z Montepulciano

Barocco 97

bł. Małgorzata z Castello (Città di Castello)

Błogosławiona, która umarła z miłości 103

bł. Imelda Lambertini

Blondynka, która zreformowała dominikanów 109

św. Katarzyna ze Sieny (Benincasa)

Spowiednik swojej penitentki 115

bł. Rajmund z Kapui

Święty z kluczem 121

św. Antonin z Florencji (Pierozzi) 121

Średniowieczny grafficiarz 127

bł. Jan z Fiesole (Fra Angelico)

- Specjalista od apostazji** 133
bł. Antoni Neyrot
- Trener osobisty** 137
bł. Henryk Suzo
- Anioł z patefonem** 143
św. Wincenty Ferreriusz
- Towarzyska rekluza** 147
bł. Hosanna z Kotoru
- Znikające stygmaty** 153
bł. Łucja z Narni
- Mistrz pracy z żagwiami** 157
św. Pius V
- Misjonarz z wężem w kieliszku** 163
św. Ludwik Bertrand
- Czarny kapturek** 169
św. Jan Macias
- Brat na miotle** 175
św. Marcin de Porrès
- Cichociemna ascetka** 181
św. Róża z Limy
- Mistyczka od Kantyku** 187
św. Katarzyna Ricci (z Ricci)
- Rękopis znaleziony w skrzyni** 193
św. Ludwik Maria Grignon de Montfort
- Brat Różaniec od Nowenny Pompejańskiej** 199
bł. Bartłomiej Longo

Siła spokoju 205

bl. Jacek Maria Cormier (Hyacinth-Marie Cormier)

Dominikanin w żeńskim więzieniu 211

bl. Jan Józef Lataste

Ciemny typ z fajką 217

bl. Pier Giorgio Frassati

Dał się rozstrzelać za habit 223

bl. Michał Czartoryski

Siostra na nielegalu 231

bl. Julia Rodzińska

Święci goście 237

św. Maria Magdalena

św. Katarzyna Aleksandryjska

św. Augustyn z Hippony

św. Franciszek z Asyżu

Indeks świętych i błogosławionych 245

Indeks atrybutów 247